

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l-
s e s framställning till Ålands landsting med
№ 22/1961. förslag om utverkande av extraordinarie anslag
för anläggandet av en fiskehamn i Mariehamn.

Havsfisket har utvecklats mycket snabbt i vårt land under den senaste fem-årsperioden. Under åren 1955 till 1960 anskaffades till landet ett 80-tal havsfiskebåtar och har trålfisket utbredd sig till landets alla kuster. Genom Ålands läge, med närheten till öppet vatten även vintertid, har övergången till havsfiske här skett proportionsvis snabbare än inom andra kustområden. På Åland fanns den 1.4. 1961 40 inre-gistrerade trålare.

Vid fiskesäsongen samlas trålarna i vissa hamnar, vilka ur fiske- och landningssynpunkt är tjänliga. Sådana hamnar har varit Valkom, Hangö, Raumo och Mariehamn. På grund av att detta fiske är nyligen infört i landet, finnes icke i dessa hamnar angöringsplatser i tillräcklig utsträckning för trålfiskeflottan. Placeringen av trålarna bereder därför hamnmyndigheterna stora bekymmer samtidigt som fiskarna har svårigheter att få angöringsplatser för båtarna under lossning av fångsterna eller uppehåll i hamn.

Särskilt i Mariehamns Västerhamn har det varit mycket svårt att bereda plats för fiskebåtarna. Genom den ökade turist- och färjtrafiken har stadens hamn överbelastats. För att tillfredsställa turisttrafikens anspråk på hamnutrymmen, får staden utnyttja alla tillgängliga resurser under en lång tid framåt.

Mariehamn har dock ett mycket gott läge som fiskehamn genom att fiskebåtarna under normala isvintrar har möjlighet att från hamnen komma ut till öppet vatten. Hamnen anlitas av trålare året om och angöres den särskilt under vintern även av båtar från andra kuststräckor, främst Österbotten och Åboland.

För att havsfisket skall kunna vidare utvecklas i landskapet, är det nödvändigt, att hamnfrågan för trålbåtarna löses. Det mest tillfredsställande resultatet nås därvid om en särskild fiskehamn anlägges. I hamnen kan då anläggas tillräckligt stora utrymmen för lossning av fångsterna, plats för torkning av redskap, redskapsmagasin, lådlager, m.m. I anslutning till hamnen kan sedan placeras anläggningar, vilka betjäna fisket, såsom fiskkonservfabriker, rökerier, fryserier, trålbinderier samt båtslip och maskinverkstad.

Landskapsstyrelsen har i samråd med havsfiskarnas organisation undersökt den lämpligaste placeringen av en fiskehamn på Åland. Härvid har i första hand hänsyn tagits till hamnens möjligheter att betjäna fiske-

båtarna även under vintern och att den därför skulle vara möjligast isfri. Andra synpunkter har varit behovet av goda landkommunikationer till hamnen för att underlätta försäljningen av fångsterna, bunkring, proviantering och annan service för fiskebåtarna samt att tullstation för in- och utklarering finnes i närheten av hamnen.

Undersökningen har visat, att den lämpligaste platsen för fiskehamnens placering är Korvvik, beläget vid västra stranden av Ytternäs ca 1.300 meter söder om Mariehamns Västerhamn. Denna vik befinner sig på ett avstånd av 300 meter från den ränna, som de ordinarie turbåtarna på linjen Stockholm-Mariehamn-Åbo vintertid anlita för anlöpande av Mariehamn.

Den plan landskapsstyrelsen låtit uppgöra för anläggande av fiskehamn i Korvvik omfattar byggande av inalles 225 meter kaj, inlösen av ett ca 8.000 m² stort landområde, byggande av en 70 meter lång vägbank till hamnen, vissa utfyllnings- och schaktningsarbeten på hamnområdet, torkningsplan, byggande av ett ca 2.000 m³ stort redskapsmagasin, elanslutning och nödiga ljuspunkter på hamnområdet samt anslutning till stadens vattenledningsnät för hamnens färskvattenförsörjning.

I hamnen komme enligt byggnadsplanen att finnas plats för ca 20-25 båtar förtöjda två och två i bredd. Då det på vintern finnes fast is, kunde ytterligare ett 10-tal båtar förtöjas på vågbrytarpirens yttre sida.

Av hamnområdet skulle ca 2.000 m² reserveras till hamnplan för lossning och lastning, 3.500 m² till torkningsplats för fiskredskap, 1.000 m² till utrymmen för redskapsmagasin och tomlådslager samt ca 1.500 m² till vägar inom området. Utöver dessa utrymmen kommer Mariehamns stad i samband med uppgörande av ^{för ifrågavarande område} generalplan/att reservera nödiga markutrymmen för industrier, vilka hava samband med fiskehamnen. För att bereda fiskarna möjlighet att uppbevara redskapen i omedelbar anslutning till fiskehamnen och torkningsplatsen, har i förslaget upptagits kostnaden för byggande av ett 60 x 8 meter stort redskapsmagasin. Området kan disponeras bättre, ifall ett gemensamt redskapsmagasin bygges, i vilket båtlagen kunde hyra ett bestämt utrymme, än om varje båtlag skulle uppföra egna fristående magasin. Den 3.500 m² stora torkplanen giver utrymme för torkning av två båtars laxfiskeutrustning samtidigt.

Kostnaden för nödig el-anslutning har beräknats av Mariehamns Elverk och avser densamma anslutning till Andelslaget Ytternäs Ljus samt uppsättning av 8 ljuspunkter inom själva hamnområdet ävensom anläggande av en varningsfyr på vågbrytarpiren.

Mariehamns Vattenledningsverk har beräknat kostnaderna för hamnens

färskvattenförsörjning. Planen förutsätter nedläggande av en 4" plastledning från stadens Västerhamn längs sjöbotten till fiskehamnen samt vattenpost i hamnen.

Hamntekniska Byrån Ab, Helsingfors, har uppgjort förslag och kostnadskalkyl för kajanläggningen, varvid följande förslag framlagts och kostnadskalkylerats:

A) Vågbrytarpiren, längd 110 meter, bredd 5 meter, bygges av betong.

För denna kaj har fem förslag uppgjorts. Enligt förslagen 1 och 3 bygges kajen på betongpålar. Med beaktande av den specialutrustning ett bygge enligt dessa förslag förutsätta, med tyåtföljande merkostnader, har landskapsstyrelsen icke ansett sig kunna omfatta desamma. Förslag 4 innebär byggande av stenkistor såsom vågskydd. Kostnaden för bygget enligt detta förslag uppgår till 370.000 mark per löpmeter kaj eller totalt till 40.700.000 mark. Enär detta förslag är alltför kostsamt i jämförelse med de motsvarande förslagen 2 och 5, har icke heller detta kunnat omfattas. Konstruktionen torde därtill icke vara särskilt lämplig med hänsyn till havsbottnens beskaffenhet.

De återstående förslagen 2 och 5 förutsätta byggande av piren antingen med en 6" x 6" spontplank respektive sk. svärd såsom vågskydd. Kostnaden enligt förslag 5 med svärd belöper sig till 250.000 mark per löpmeter eller inalles till 27.500.000 mark och förslag 2 med spontplank såsom vågskydd till 310.000 mark per löpmeter eller sammanlagt till 34.100.000 mark.

Av en jämförelse av förslag 2 med förslag 5 framgår, att förslag 2 skänker ett fullständigt skydd mot vågrörelse och sugning i hamnen, medan förslag 5 i likhet med förslag 3 endast har ett svärd såsom motsvarande skydd. Skillnaden i kostnad mellan förslagen 2 och 5 är 60.000 mark per löpmeter kaj eller sammanlagt 6.600.000 mark. Beträffande förslag 5 hyser Hamntekniska Byrån Ab själv farhågor för att svärdkonstruktionen icke kommer att hava erforderlig skyddsverkan. Fördenskull framhåller byrån även, att till konstruktionen senare kunde anbringas en mot förslag 2 svarande träspont till skydd mot sjöhävningen i hamnen. Landskapsstyrelsen har med hänsyn till hamnens naturliga behov av skydd mot vågrörelse och sugning i jämförelse med skillnaden i anläggningskostnad mellan förslag 2 och förslag 5 samt ytterligare med beaktande av den merkostnad ett senare anbringande av träspont till svärdet enligt förslag 5 skulle medföra, omfattat förslag 2.

B) Strandskajen, längd 6 meter, bredd 6 meter, bygges av betong.

För strandskoning eller maj mellan pirarna har endast ett förslag uppgjorts. Detta omfattar byggande av en 400 m² betongkaj på betong-

ringar till en kostnad av 35.000 mark per m² eller sammanlagt 14.000.000 mark. Förslaget har omfattats av landskapsstyrelsen.

C. Inre piren, längd 65 meter, bredd 5 meter, bygges av betong.

Två förslag har uppgjorts för den inre piren. Vardera förslagen förutsätta byggande av en 65 meter lång och 5 meter bred betongkaj. Enligt förslag 1 bygges kajen på betongpålar, varför detsamma lämnats obeaktat med samma motivering som förslag 1 och 3 för vågbrytarpiren. Förslag 2 innefattar byggande av en pir på träpålar till en kostnad av 160.000 mark per löpmeter eller inalles av 10.400.000 mark. Enligt hamntekniska experters uttalanden torde en välbyggd kaj på träpålar, vilka kaptas under vattenytan, ha god hållbarhet, varför förslaget omfattats av landskapsstyrelsen.

Byggnadsplanen omfattar sålunda:

1) Kajbyggnader:	a) vågbrytarpiren	34.100.000:-	
	b) strandkajen	14.000.000:-	
	c) inre piren	<u>10.400.000:-</u>	58.500.000:-
2) Inlösen av ett ca 8.000 m ² stort markområde			2.000.000
3) Vägar & planeringsarbeten:			
	a) vägbank till inre piren	1.250.000:-	
	b) utfyllnad söder om vågbr.piren	250.000:-	
	c) " på omr. för redskapst.	400.000:-	
	d) planering av området för magas.	<u>1.500.000:-</u>	3.500.000:-
4) Magasin 60 x 8 meter ca 2.000 m ³			
	a 1.600:-		3.200.000:-
5) El-anslutning jämte ljuspunkter på hamnområdet			375.000:-
6) Vattenledning från Mariehamns Västerhamn			3.570.800:-
7) Konstruktörs- och övervakningsarvoden			<u>1.400.000:-</u>
			Mk 72.545.800:-
			=====

Beträffande administrationen av fiskehamnen har en förfrågan gjorts hos Mariehamns stad om staden är villig att övertaga och administrera hamnen efter det densamma färdigställt. Staden skulle härvid åtaga sig att svara för fiskehamnens förvaltning, skötsel och framtida underhåll. Mariehamns stad har också förklarat sig villig att övertaga hamnen, trots att det kan förutses att de direkta inkomsterna av hamnavgifter och magasinshyror icke ens närmelsevis beräknas täcka utgifterna för drift och underhåll. Genom hamnens överlåtande till staden åvälves landskapet icke några utgifter för fiskehamnens drift.

Mariehamns stad har framhållit behovet av en mindre pir för slipen. Hamnen skulle därigenom även vara bättre skyddad för vind från nordväst.

Landskapsstyrelsen har dock ansett att hamnen lättare kommer att kunna hållas fri från is vintertid om denna pir icke bygges. Genom sugningen från fiskebåtarnas propellrar kommer i hamnbassängen att uppstå en cirkulation, vilken driver ut lös is om hamninloppet är tillräckligt stort.

Under hänvisning till ovanstående får landskapsstyrelsen vördsammast föreslå

att landstinget måtte ingå till Ålandsdelegationen med en anhållan om ett extraordinarie anslag om 72.545.800 mark för anläggande av en fiskehamn i Mariehamn genom en sålydande framställning:

" Till Ålandsdelegationen

från Ålands landsting.

Havsfisket har ..... (se framställningen ovan) .....
..... tillräckligt stort.

På grund av det ovan anförda anhåller landstinget vördsamt

att Ålandsdelegationen måtte bevilja ett extraordinarie anslag om 72.545.800 mark för anläggande av en fiskehamn i Mariehamn i enlighet med bifogat kostnadsförslag och plan.

Mariehamn den

1961.

På landstingets vägnar:

-----
talman.

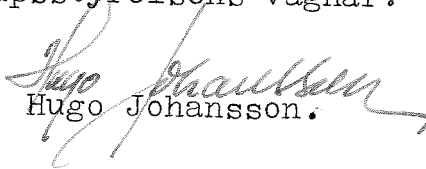
-----
vicetalman.

-----
vicetalman."

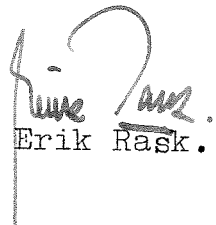
Mariehamn den 13 april 1961.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson.

Landskapskamrer

Erik Rask.

K o s t n a d s f ö r s l a g

för vägbank, schaktnings- och utfyllnadsarbeten i Korvvik.

1. Vägbanktill inre piren samt utfyllnad av strand 2.500 m ³ à 500/-	1.250.000:-
2. Utfyllnad söder om vågbrytarpiren i strand- kanten 700 m ³ à 500/-	350.000:-
3. Utfyllnad på området för torkning av redskapen 1.000 m ³ à 400/-	400.000:-
4. Schaktning av berg jämte borttransport 1.000 m ² à 1.500/-	<u>1.500.000:-</u>
	mk 3.500.000:-
	=====

Mariehamn, den 21 mars 1961.

Bo Wilenius.

Avskrift.

Alternativ 2.

Kostnadsberäkning för vattenledning till Korvvik.

1.600 m 4" pl rör	å 2.083:-	3.332.800:-
rördelar		18.000:-
nedläggning i sjön		70.000:-
div. grävningar		50.000:-
vikter för sänkning		<u>100.000:-</u>
		Mk 3.570.800:-
		=====

Mariehamn, den 11 febr. 1961.

Tor Österlund
rörmästare.

Avskriftens riktighet bestyrka:

Solveig Öjst.

Bo Högnäs.

Till Ålands Landskapsstyrelse.

Mariehamn.

Undertecknade erbjuder härmed Ålands Landskapsstyrelse att köpa vår ägandes lägenhet RN^o 2⁴⁰ Björkliden i Ytternäs, Mariehamn för ett pris om 2.000.000:--. Lägenheten omfattar ca 8.000 m² och överlåtes i det skick den befinner sig, fri från inteckningar eller andra skulder.

Mariehamn, den 28 februari 1961.

J. Runar Mattsson

Birgit Mattsson

polis i Mariehamn.

hustru.

Namnteckningarnas riktighet intyga:

Knut Forsberg.

Marjut Wilenius.

STADSFULLMÄKTIGE

i
Mariehamn.

Mariehamn den 20.3. 1961

Till Ålands landskapsstyrelse.

Nº 116.

Stadsfullmäktige har behandlat Ålands landskapsstyrelses skrivelse Nº 102 Agr av den 25 januari 1961 angående byggande av fiskehamn i Korrvik.

Stadsfullmäktige ser med tillfredsställselse om frågan beträffande fiskehamnen kan lösas i enlighet med landskapsstyrelsens förslag och har stadsfullmäktige intet att erinra emot att fiskehamnen förlägges till Korrvik.

Staden förbinder sig även att övertaga hamnen i utbyggt skick och för framtiden administrera och underhålla densamma under förutsättning att utbyggnaden sker i samråd med stadens myndigheter.

På stadsfullmäktiges vägnar:

Ordförande   Anton Häggblom.

Stadssekreterare Henrik Gustafsson.

STADSSTYRELSEN

i
Mariehamn.

Mariehamn den 12.4 1961.
№ 191.

Till Ålands landskapsstyrelse.

I anledning av Ålands landskapsstyrelses skrivelse № 371 K den 7 innevarande april månad får stadsstyrelsen, återställande handlingarna, framhålla följande beträffande förslaget till fiskehamnen i Korvvik:

Områdesbehovet. Det av landskapsstyrelsen föreslagna landområdet synes tillräckligt. Dock vill stadsstyrelsen framhålla att vid planeringen av området ifråga bör beaktas att plats beredes för en tillräckligt stor hamnplan där anordningar för vattenledning, elström, telefon och hamnvaktstuga kan placeras. Ytterligare bör på området beredas utrymme för erforderliga magasin, upplag, samt plats för torkning och fiskeredskap, och givas möjlighet för fiskarna att sträcka trålvaajrar o.dyl., vilket allt delvis påpekats i de av landskapsstyrelsen inhämtade utlåtandena från fiskesakkunniga.

Önskvärt är även att plats för isupplag reserveras på området.

Vägförbindelserna till hamnen bör redan från början ordnas på ändamålsenligt sätt.

Under byggnadsskedet bör staden beredas möjlighet att nedlägga avloppsledning på området.

Vågbrytarna. Mot konstruktionerna som sådana har stadsstyrelsen intet att anmärka och godkänner stadsstyrelsen för sin del det av landskapsstyrelsen föreslagna alt. 2 men det slutliga avgörandet i denna fråga måste bli beroende på bottenförhållandena.

Önskvärt vore emellertid om den för slipen planerade vågbrytaren uppföres då hamnen därigenom skulle erhålla ett välbehövligt skydd mot nordvästliga vindar. På pirerna bör planeras plats för el-belysning och yttre piren borde om möjligt erhålla stänkskydd.

Storleken. Med hänsyn till fiskeflottans nuvarande storlek och normala utökning anser stadsstyrelsen kajlängderna tillfyllest.

På stadsstyrelsens vägnar:

Stadsdirektör Aron Häggblom.

Stadssekreterare Henrik Gustafsson.